

Šesté Boží přikázání: NESESMILNÍŠ!

Ačkoli v biblickém textu Desatera (Ex 20,14) stojí slovo „Nezcizoložíš,“ tradice Církve se řídí mravním učením Starého i Nového zákona celkově a šesté Boží přikázání pro ni zahrnuje všechny hříchy proti mravní čistotě. Šestým přikázáním **Bůh zapovídá nemravné myšlenky, žádosti, pohledy, slova a skutky**. Pohlavní pud pobádá člověka, aby zachoval lidské pokolení. Povinnost zachovat lidské pokolení není povinností každého jednotlivého člověka, nýbrž lidského pokolení jako celku. Kdy smí člověk vyhovovat pohlavnímu pudu, určil sám Bůh hned v ráji, když ustanovil manželství: „Bůh stvořil člověka ke svému obrazu, k obrazu Božímu ho stvořil; stvořil je jako muže a ženu. Bůh jim požehnal slovy: Plod'te a množte se, naplňte zemi a podmaňte si ji!“ (Gn 1,27-28) Mimo to Pán Bůh dal člověku stud, aby pohlavnímu pudu nedovoleně nevyhovoval. Stud je krotitelem žádostivosti. Bohumilé ovládání pohlavního pudu se nazývá **mravní čistota**.

Bůh nám vložil do duše posvátný cit, který žádá, aby některé části našeho těla byly zakryty. Tomuto citu říkáme **stud**. Slušný člověk se tam bez náležité potřeby neodkrývá, nedívá, a nedotýká ani na sobě, ani na druhých. Ani nepřipustí, aby se ho někdo nestydatě dotýkal. O těch věcech ani zbytečně nemluví, ani nepřemýšlí. Vzorem nám mohou být synové Noemovi Sem a Jafet. Není hříchem, co se děje z nutné potřeby, například pro očištění těla, pro léčení a nebo když někdo na takové věci myslí při vážném poučení. Není hříchem, co se děje z práva rodičů. Také není hříchem, kdyby někdo cítil tělesné podráždění, ačkoli je nechtěl a ničím si je nezavinil. V takovém případě má obrátit pozornost k něčemu jinému. V pochybnostech třeba požádat rodiče nebo zpovědníka o poučení. **Bylo by lehkým hříchem** proti studu, kdyby někdo zbytečně, ze zvědavosti nebo lehkomyšlnosti se oddával takovým myšlenkám, žádostem, a tak by pohlížel, mluvil, kreslil, psal, četl, zpíval, dotýkal se, obnažoval, choval se k sobě nebo k jiným, že by tím sobě nebo jiným zavinil tělesné podráždění. Bylo by to nestydaté. V takovém případě má však toho zanechat ihned, jakmile ho svědomí upozorní, že nejedná správně. Kdyby toho zavčas nezanechal, ukázal by, že si toto tělesné podráždění přeje, a tím by se dopustil těžkého hříchu proti mravní čistotě. **Bylo by těžkým hříchem** proti mravní čistotě, kdyby někdo se oddával takovým myšlenkám, žádostem, tak by pohlížel, mluvil, kreslil, psal, četl, zpíval, dotýkal se, obnažoval, choval se k sobě nebo k jiným jen proto, aby se tělesně dráždil. Bylo by to nemravné.

Bůh stvořil člověka jako muže a ženu, kteří mají stejnou osobní důstojnost. Do nich vepsal povolání lásky a společenství. **Hřích proti mravní čistotě je velká opovážlivost proti Bohu Stvořiteli**. Tento hřích zasahuje do jeho práva

na nás. Naše tělo není naším majetkem, ale majetkem Božím, proto nemůžeme s ním dělat co chceme, nýbrž jen to, co chce Bůh. „Patříme Pánu.“ (Řím 14,8) „Tělo však není pro smilnění; je pro Pána a Pán pro tělo.“ (1 Kor 6,13) Hřích proti mravní čistotě je velká opovážlivost **proti vtělenému Božímu Synu Ježíši Kristu**. Katolický křesťan je údem mystického (tajemného) těla Kristova, Církve, proto hříchem proti mravní čistotě znesvěcuje tělo Kristovo. „Nevíte, že vaše těla jsou údy Kristovými?“ (1 Kor 6,15) A kolikrát jsme byli u svatého přijímání, tolikrát jsme se stali živými svatostánky, neboť byl v nás Boží Syn i se svým nejsvětějším Tělem. Jak bychom mohli znesvěcovat hříchem živý svatostánek? Hřích proti mravní čistotě je velká opovážlivost **proti Duchu svatému**. Bůh je všude, tedy i v nás. Jsme jako Boží svatyně. Kromě toho zcela zvláštním způsobem Duch svatý posvětil milostí posvěcující naši duši a tím i naše tělo, proto čteme v Písmu svatém: „Nevíte, že jste Božím chrámem a že ve vás bydlí Boží Duch? Kdo by ničil Boží chrám, toho zničí Bůh. Neboť Boží chrám je svatý, a ten chrám jste vy!“ (1 Kor 3,16-17) Kdo tedy hřeší proti svému tělu, prohřešuje se proti živému Božímu chrámu. Prchej před smilstvem! Svatý apoštol Pavel napomíná: „Utíkejte před smilstvem! Každý jiný hřích, kterého se člověk dopustí, je mimo tělo. Kdo se však oddá smilnění, prohřešuje se proti vlastnímu tělu.“ (1 Kor 6,18)

Proto Bůh tyto hříchy přísně trestává, také i různými nemocemi. Čím kdo hřeší, tím bývá i trestán. **Nemoci zaviněné hříchy proti mravní čistotě** bývají někdy těžko zhojitelné a jejich smutné následky se někdy přenášejí i na potomstvo. Čteme o tom velmi výstražná slova v Písmu svatém: „Trestám vinu otců na synech do třetího i čtvrtého pokolení těch, kdo mě nenávidí.“ (Ex 20,5) Hříšná radost plodí žalost. Varuj se každé příležitosti k těmto hříchům. „Od ducha smilného, vysvobod' nás Pane.“ Šestáým přikázáním Bůh chrání velký poklad každého člověka: stud a mravní čistotu. Jen čistý je silný. Jen čisté mládí je radostné a šťastné. Chceš-li být silný, chceš-li být šťastný, zachovej si proto mravní čistotu. Jsi květem Církve a květem národa. Jaké květy, takové ovoce. Jací jsou mladí, taková u nás bude Církev, takový bude národ. Nedopusť proto, aby červ hříchu nahlodil bělostný květ tvé mravní čistoty. K tomu nestačí, aby ses jen modlil a přijímal svaté svátosti. Musíš se také varovat každé příležitosti ke hříchu. Ať je tvým heslem: **Raději zemřít než ztratit mravní čistotu!** Čistota je kladné spojení osoby s pohlavností. Pohlavnost se stává opravdu lidská, když je spravedlivě sjednocována ve vztahu mezi osobami. Čistota je mravní ctnost, Boží dar, milost a plod Ducha svatého. Ctnost čistoty zahrnuje v sobě získání sebeovládání jako výraz zaměřené lidské svobody a darování sebe sama. K tomu je nutná celistvá a trvalá výchova, která se postupně provádí v údobích růstu. Je k dispozici mnoho prostředků, které napomáhají žít čistotou: Boží milost, pomoc svatých svátostí, modlitba, sebepoznání, provádění askeze přizpůsobené různým situacím, cvičení v mravních ctnostech a zvláště ctnosti umírněnosti, která se zaměřuje na to, aby rozum vedl vášně.

Všichni lidé podle vzoru Kristovy mravní čistoty jsou povoláni vést čistý život podle svého životního stavu: jedni, když žijí v zasvěceném panenství nebo celibátu, vynikajícím způsobu snadněji se oddat Bohu s nerozděleným srdcem; jiní, jsou-li ženatí nebo vdané, uskutečňují manželskou čistotu, nejsou-li ženatí nebo vdané tím, že žijí čistotu ve zdrženlivosti. **Hříchy proti mravní čistotě** jsou hříchy těžce odporující čistotě, každý podle povahy svého objektu: prostituce, znásilnění, cizoložství, smilstvo, masturbace, pornografie, homosexuální akty. Tyto hříchy jsou výrazem neřesti chlípnosti. Jsou-li spáchány na nezletilých, jsou ještě těžším útokem proti jejich tělesné a mravní nedotknutelnosti. Občanské autority mají povinnost podporovat respektování důstojnosti osoby, proto vůči čistotě musí přispívat k vytváření prostředí příznivého čistotě také tím, že náležitými zákony zabrání šíření shora uvedených velkých urážek čistoty, především, aby chránili nezletilé a slabší.

Mravní čistota

je ctnost, kterou krotíme všechny chťíce a žádosti, jež urážejí stydlivost. Čistota je dvojí: manželská a mimomanželská. Manželská čistota zapovídá vše, co nevyhovuje účelu manželství a uráží stydlivost. Mimomanželská čistota ukládá osobám svobodným a ovdovělým, aby vůbec nevyhovovaly pohlavnímu pudu. Dobrá je čistota manželská, lepší je zdržlivost vdovská, ale nejlepší je dokonalost panenská. Čistota je ctnost velice krásná a prospěšná, neboť je největší ozdobou duše i těla; zjednává nám zvláštní přátelství Pána Ježíše; je velice záslužná již pro tento život a ještě víc pro život věčný. Písmo svaté mluví o kráse čistoty s nadšením: „Lepší je bezdětnost při ctnostném žití; památka na ctnost je nesmrtelná a dochází uznání u Boha i u lidí. Kde je přítomna, tam její příklad táhne, a když pomine, probouzí aspoň po sobě touhu. I na věčnosti se skví ověčená jako vítěz v čestně vedeném boji.“ (Mdr 4,1-2) **Čistota je vskutku ctnost andělská**, neboť činí člověka podobného andělům. Podobnost záleží v tom, že člověk, ač žije v těle, přece nežije podle těla, nýbrž podle ducha. Svátý Jan Zlatoústý říká: „Chápeš přednost čistoty, jak proměňuje pozemské obyvatele, že je, ač jsou oděni tělem, činí rovné netělesným andělům?“ Ani pohané, i když ve veliké míře hověli nečistotě, nemohli odepřít obdivu této ctnosti. Římané měli panenskou bohyni Vestu, ochránkyni domácího krbu. Kněžky této bohyně, vestálky musely být panny a těšily se mnohým výsadám. Porušila-li však vestálka panenskou čistotu, byla za živa zakopána a její svůdce byl tak dlouho mrskán metlami, až vypustil duši.

Pro čistotu Panna Maria byla vyvolena za Matku Boží, pro čistotu svatý Josef byl určen za pěstouna Krista, pro čistotu Pán Ježíš miloval nejvíce svatého apoštola Jana, a když umíral, odevzdal jemu, panici, svou Matku, Svatou Pannu. Pán Ježíš nazývá se snoubencem čistých duší. Již v tomto životě Bůh odměňuje

čistotu veselou myslí a spokojeností, často také tělesným zdravím a silou. Kristus Pán slibuje čistým patření na Boha: „Blahoslavení čistého srdce, neboť budou vidět Boha.“ (Mt 5,8) Blahoslavení znamená nevýslovně šťastní už zde na světě, při umírání, ale zvláště po smrti v nebi. A svatý Jan ve svém Zjevení slyšel a viděl, že panici, kteří se nikdy neposkvrnili, mají větší blaženost v nebi: „A zpívali před trůnem, před těmi čtyřmi bytostmi a před těmi starci novou píseň. Nikdo se nemohl té písni naučit než těch sto čtyřiačtyřicet tisíc vykoupených ze země. To jsou ti, kdo se neposkvrnili se ženami, neboť jsou panici. Ti následují Beránka, kamkoli jde. Byli vykoupeni z lidí jako prvotiny pro Boha a pro Beránka.“ (Zj 14,3-4) Každá ctnost musí být vybojována bojem, ale nejtěžšího boje je třeba k zachování čistoty, protože čistota je ctnost nejkrásnější.

Mravní čistotu si zachová, kdo se varuje všeho, co je pro ní nebezpečné; kdo rychle odpírá pokušení, důvěrně v něm vzývá Pána Ježíše, Pannu Marii, anděla strážného, a co nejčastěji přijímá svaté svátosti; kdo pamatuje, že Bůh všechno vidí a že každé chvíle může zemřít. Mravní čistota dává člověku pravou krásu, sílu, radost a nadšení pro všechno dobré a krásné. Je milá nejen lidem, ale zvláště Bohu. Bůh mravně čisté nad jiné miluje a chystá jim v nebi větší odměnu. Mysli, mluv a jednej vždycky tak, aby sis zachoval neporušenou lilii mravní čistoty, abys byl šťasten v životě, při umírání, a zvláště na věčnosti v nebi, v blízkosti Pána Ježíše a jeho vyvolených. **Prostředky k zachování čistoty** jsou přirozené a nadpřirozené. Přirozenými prostředky jsou: bdělost nad vnějšími smysly, hlavně nad očima; opatrnost ve styku s druhým pohlavím; střídmost v jídle a pití; a pracovitost. Prostředky nadpřirozené: Abychom čistotu zachovali, máme se varovat nebezpečí a příležitostí k nečistotě; modlit se za zachování čistoty a co nejčastěji přijímat svaté svátosti; odpírat rychle pokušení a vzývat důvěrně Pána Ježíše a Pannu Marii; pamatovat, že Bůh všechno vidí a že každé chvíle můžeme zemřít. Všem, kteří v sebe příliš důvěřují, volá svatý Jeroným: „Nejsi svatější nad Davida, ani silnější nad Samsona, ani moudřejší nad Šalomouna.“

Protivami čistoty jsou nečistota, smilstvo, chlípnost a vilnost. **Smilstvo je dobrovolná žádost věcí, které urážejí stydlivost.** Čistotu porušují dobrovolné nepočetné myšlenky a žádosti; nepočetné řeči, žerty a písně; nepočetné pohledy a všechny nepočetné skutky. Každý hřích nečistoty, byl-li spáchán vědomě a dobrovolně, je těžkým hřichem. Svatý Pavel vylučuje smilníky z Božího království, když říká: „K jakým skutkům vede tělo, je všeobecně známo. Je to: smilstvo, nečistota, chlípnost, modloslužba, čarodějství, nepřátelství, sváry, žárlivost, hněvy, ctižádost, nesvornost, stranictví, závist, opilství, hýření a jiné takové věci. Řekl jsem vám to už dříve a říkám to ještě jednou: lidé, kteří takovéto věci dělají, nebudou mít podíl v Božím království.“ (Gal 5,19-21) A

napomíná: „Pokud jde o smilství a nečistotu vůbec nebo chamtivost, ani jejich jména ať se u vás nevyskytují, jak se sluší na věřící.“ (Ef 5,3) Lehkým hříchem může být nečistota pouze tehdy, byla-li vykonána ve stavu ne úplně vědomém a dobrovolném, ale její předmět není nikdy nepatrný. Jsme-li v pochybnosti, hřešili-li jsme proti čistotě těžce nebo lehce, jsme povinni ze hříchu toho se zpovídat, protože to může být těžký hřích. Jsme-li v pochybnosti, je-li vůbec něco proti čistotě, nesmíme toho činit, nýbrž máme poprosit zpovědníka o poučení. Hříchů proti čistotě máme se zvláště pečlivě chránit, protože tyto hříchy, ba i zcela dobrovolné nečisté myšlenky, jsou těžké hříchy; poskvřňují nejen duši, nýbrž i tělo člověka, které je chrámem Ducha svatého; a mají nadmíru hrozné následky.

Nečistota ze všech hlavních hříchů nejvíce pustoší nejen tělesné ústrojí, ale i duševní stav člověka. U ostatních hlavních hříchů, například u lakomství, pýchy, hněvu, nestřídmosti, předmět hříchu je mimo člověka, ale při nečistotě předmět nebo prostředek hříchu je vlastní tělo posvěcené od Boha, takže se nazývá chrámem Ducha svatého, proto nečistota je druh svatokrádeže. Následky nečistoty jsou: nechť k Bohu a k Božským věcem; zaslepenost rozumu a zatvrzelost vůle; rozličné nemoci, hanba a bída; věčné zavržení. Nečistý člověk má nechť k Bohu a k Božským věcem, protože Bůh nečistotu zapovídá a nečistý člověk ten hřích miluje. Nechť k Bohu stupňuje se až v nenávist Boha, v nevěru a odpadnutí od víry. Svatý Ambrož říká: „Začne-li kdo smilnit, začne se vzdalovat od pravé víry. Tak dělá dva zločiny, zneuctívání těla a svatokrádeže ducha.“ Nečistota zaslepuje lidský rozum a zatvrzuje vůli, jestliže vzroste ve vášeň. Vášeň opanuje všechny duševní síly člověka: obrazotvornost, rozum i vůli tak, že člověk ničím jiným se neobírá ve své obrazotvornosti, na nic jiného nemyslí a po ničem jiném netouží než po nečistém. Nečistota zeslabuje tělesné síly a podkopává zdraví, protože se dělá nejvíce v nedospělém věku, kdy člověk potřebuje ještě ke svému vývoji dostatek sil. Jak zakrňuje jinoch, který ve svém mládí plýtvá tělesnými silami! Mimo to nečistota mívá za následek hrozné pohlavní nemoci. Písmo svaté říká: „Vino a ženy připraví moudrého o rozum, a kdo se chytne nevěstek, ztratí všechny zábrany. Zmocní se ho hniloba a červi a opovážlivec bude odklizen.“ (Sir 19,2-3)

Nečistému člověku je hanba údělem, protože **člověkem nečistým pohrdá všechen svět.** Nečistým člověkem pohrdá i ten, kdo sám není lepší. Nečistý člověk upadá v bídu a nouzi, protože tělesné rozkoše vyžadují obvykle velkého nákladu. Mimo to nečistý člověk upadá snadno do rukou lidí nepoctivých a vyděračských. Věčné zavržení nečistých lidí vidí svatý Jan ve svém Zjevení (21,8): „Ale zbabělci, odpadlíci, nečistí, vrazi, smilníci, čaroději, modláři a všichni lháři dostanou svůj díl v tom močálu, kde hoří oheň a síra – to je ta

druhá smrt.“ Nečistota svedla Davida, Šalomouna, Heroda a Herodiadu k největším zločinům. Hlavně pro nečistotu přišla potopa na pokolení Kainovo a Setovo a záhuba na města Sodomu a Gomoru. Pro nečistotu bylo z Božího rozkazu pobito na poušti mečem 24.000 Izraelitů (Nm 25). Lákání k nečistotě je pro mladého člověka mocné, proto Písmo svaté jej napomíná: „Můj synu, kdyby tě lákali hříšníci, nepřivoluj! Kdyby tě přemlouvali: Pojď s námi! Můj synu, nechod s nimi jejich cestou, zdržuj svou nohu od jejich stezky.“ (Př 1,10.11.15)

Pokřtěný s Boží milostí a tím, že bojuje pro nezřízeným náklonnostem, dosáhne čistoty srdce prostřednictvím ctnosti a daru čistoty, čistým úmyslem, průzračností vnějšího i vnitřního pohledu, ukázněností citů a představitosti, a modlitbou. **Čistota vyžaduje stud**, který chrání intimitu osob a vyjadřuje jemnost čistoty, usměrňuje pohledy a gesta v souladu s důstojností osob a s jejich sdílením. Osвобоjuje od rozšířeného erotismu a udržuje člověka daleko ode všeho, co rozdmýchává nezdravou zvědavost. Vyžaduje také očištění společenského prostředí skrze stálý boj proti nevázaným mravům založeným na mylném pojmu lidské svobody, proto si vždy zachovej mravní čistotu! Varuj se všeho, co je pro mravní čistotu nebezpečné! Pro mravní čistotu je zvláště nebezpečné oddávat se zahálce a nestřídmosti. Zahálka je matkou všech nepravostí, tedy i nestydatosti a nemravnosti. Tak začal hřích Davidův. Nikdy nezahálej! Kde přebývá nestřídmost, tam nebývá domovem ani mravní čistota. Buď střídmy v požívání pokrmů a nápojů, zvláště se zdržuj nápojů opojných. Svě tělo otužuj a udržuj v čistotě. Dále je nebezpečné dívat se na nemravné obrazy a číst nemravné knihy.

Pozor na oči! Zloděj oknem, hřích okem. Není radno ani dovoleno číst všechno. Leckterá kniha, byť pěkně psaná, je jako květ, který omamuje a otravuje. Lehkomyšlně se scházet a přátelit s osobami druhého pohlaví může přivodit ztrátu čistoty, neboť důvěrná známost mezi osobami různého pohlaví bývá pro někoho mravně nebezpečná. Není-li úmyslu a vyhlídky na brzký sňatek, je známost obyčejně hříšná, a proto nedovolená. Kdo chodí na neslušné zábavy, neslušná představení, oddává se neslušným tancům a vyhledává jakékoli nebezpečí pro mravní čistotu, ten v tom brzy utone, proto je mravně nebezpečné i společné koupání osob různého pohlaví o samotě, jejich společné potulky v přírodě a schůzky o samotě nebo za tmy. Tím se pozbývá snadno stud, dává se pohoršení a bývá to cesta ke hříchu. Rychle odpírej pokušení, důvěrně v něm vzývej Pána Ježíše, Pannu Marii, anděla strážného a co nejčastěji přijímej svaté svátosti. Chceš-li zabránit požáru, musíš uhasit ihned začátek ohně, třebaš pouhou jiskru. Podobně uhas ihned jiskru pokušení proti mravní čistotě: Pryč od toho, co tě dráždí! Braň se také modlitbou, zvláště střelnou: „Pane Ježíši, ty jsi můj a já jsem tvůj. Panno Maria pomoz! Hříchu, nedotýkej se mne, jsem Boží! Raději zemřít než těžce zhřešit!“

Modlívej se pravidelně ráno i večer Zdrávas, aby ti Panna Maria pomáhala vždy zachovat posvěcující milost, katolickou víru a mravní čistotu. Dobrou modlitbou budeš čerpat sílu proti pokušení. Největší posilu dá ti Pán Ježíš ve svatém přijímání. Pokušení nejhoršího druhu doráželo na svatého Karla Boromejského ve velkoměstě, kde studoval, ale on zůstal nezkažený. Tázali se ho jak to, že odolal tak nebezpečným svodům. Řekl: „Každou neděli jsem chodil ke stolu Páně.“ Přistupuj i ty často ke svaté zpovědi a k svatému přijímání. Ať je tvým heslem: „Ani jeden měsíc bez svaté zpovědi, ani jedna neděle bez svatého přijímání!“ Pamatuj, že Bůh všechno vidí a že každé chvíle můžeš umřít. Když Josef Egyptský byl sváděn Putifarovou ženou ke zlému, vzpomněl si na Boha a řekl: „Jak bych se tedy mohl dopustit takového velkého zla a hříchu proti Bohu?“ (Gn 39,9) A podobně to řekla Zuzana, když byla sváděna ke hříchu: „Lépe mi bude, když to neudělám a padnu do vašich rukou, než abych zhřešila před Hospodinem.“ (Dan 13,23) Pamatuj i ty: Bůh je zde a dívá se na mne, jak bych mohl hřešit proti svému Bohu? Časté svaté přijímání spojené s láskou k Matce Boží je nejlepší prostředek, jímž si člověk může zachovat čistotu mravů. Pamatuj na to i ty a vytrvej! Častěji přidávej k tomu ještě prosbu: „Panno přečistá, ochrano jistá! Má Paní a Matko, tobě se zcela obětuji. Abych ti osvědčil svou oddanost, zasvěcují ti dnes svůj zrak, svůj sluch, svá ústa, své srdce, sebe samého zcela a úplně. Protože tedy náležím tobě, dobrá Matko, chraň a opatruj mne jako své vlastnictví. Amen.“